

Молодий комуніст

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить з 5 грудня 1939 р.

Субота, 24 грудня 1983 року

№ 153 (3348).

Ціна 2 коп.

РОЗМОВА З МОЛОДИМ СУЧАСНИКОМ

КОМСОМОЛЬСЬКИЙ
ТЕЛЕТАЙП

Повернулися в рідний колгосп

Комсомольці Анатолій Гаф та Анатолій Буровенко після служби в армії повернулися в рідний колгосп. Хлопці влаштувалися працювати водіями. Нині вони закладають міцну основу під урожай наступного року: вивозять на поля добрива.

М. ФЕДОРЧЕНКО,
інструктор Устинівського райкому комсомолу.

На намічені рубежі

Вийшов комсомольсько-молодіжний колектив імені XIX з'їзду ВЛКСМ МТФ № 3 колгоспу імені Леніна Долинського району. Річне завдання надійшло 3500 кілограмів молока від кожної корови — буде навіть перевищено. Приклад у роботі подають член обкому комсомолу Валентина Поклад і комсомолки Наталія Сита і Ольга Состарич.

С. ІВАЩЕНКО,
Долинський район.

Вже час господарювати справно

Знайомтесь: Анатолій Белінський, водій Новгородківської райсільгосптехніки. На підприємстві працює після закінчення автошколи ДТСААФ з 1980 року.

Незважаючи на молодість, в Анатолії вже відчувається зріла позиція справжнього господаря. Серйозність і вдумливість з'являються на його обличчі, коли мова заходить про улюблену професію, роботу. Ці поняття в нього асоціюються з поняттями «обов'язок» і «робітнича честь».

Анатолій схвильовано говорить про дорогі хвилини, які часом втрачаються не те що через безвідповідальність — швидше всього через якусь молоді безжурність у ставленні до праці, через поверховість. Молодим виробничникам сільгосптехніки довірено сучасну складну техніку. Довірено з упевненістю, що техніка ця потрапить до надійних рук. А довір'я слід виправдовувати. Не лише з оглядкою на авторитет старших, а й з думкою про майбутнє: через рік—два і ми маємо стати взірцем і авторитетом для молодшого покоління робітників.

Вважаю, що мені пощастило з колективом, у якому почав свою трудову біографію. У сільгосптехніці працює багато досвідчених водіїв. Тому я, як і інші хлопці, ні на мить не відчув себе безпорадним — нам завжди готові допомогти.

У колективі панує атмосфера батьківського піклування з боку партійної організації, яку очолює Володимир Степанович Красіцький, наших славетних ветеранів-наставників Зигмунда Казимировича Марцінковського, Григорія Яковича Грозного та багатьох інших. Райсільгосптехніку можна порівняти з великою дружною родиною.

Але хочеться звернути увагу на невміння деяких молодих водіїв сповна скористатися з такого багатства, як досвід наставників. Впевнений: якби ми завжди дослухалися до їхніх порад, рівнялися на них, не допекло б просто не бути. Адже проявляються вони, як правило, через особисту безвідповідальність.

Наведу такий приклад. Наші хлопці, за рідкісним винятком, вчасно приходять на роботу. Та інколи водії вже в дорозі, а деякі молоді ще не впра-

лися з підготовкою машини. Що це? Брак досвіду? Не тільки. Дуже довго налаштовуються, входять у ритм. Бо починають робочий день із багачок.

Навчитися не розпорювати своєї енергії, повністю віддаватися роботі — зовсім не другорядне завдання для молодих водіїв. Тим більше, що прекрасний приклад подають наші ровесники — молодий комуніст Володимир Шевченко, комсомольці Олександр Труш, Микола Бардаш та інші.

Тепер хочу звернутися до резервів продуктивності експлуатації машин, які, на жаль, від нас не залежать. Іноді простої трапляються через нечітку організацію праці у деяких колгоспах, куди ми курсуємо, де працюємо.

Наприклад, возили ми силос. І хоч мій ГАЗ-53Б з дванадцяти машин був у черзі третім, довелося згаяти чимало часу — чекали відповідального за навантаження.

Така ж ситуація склалася і під час перевезення буряків. У господарстві прибули вчасно, о восьмій ранку. Чекали ж довелося до десятої — доки колгоспники доочищали

корені. Ось і виходить, що замість шістьох годин за день робимо лише чотири. Гадаю, що на цьому прикладі добре видно, наскільки успіх нашої роботи залежить від чіткої організації на інших ділянках сільського господарства. І саме тут, як мені здається, не вистачає масштабного, глобального розуміння завдань, поставлених перед нами самим життям.

Хочеться звернути увагу ще на один, по-моєму, найголовніший резерв економії — скорочення часу на ремонт автомашин. На жаль, наша ремонтна база має обмежені можливості — одночасно можна ремонтувати лише п'ять автомашин. Для нормального ж ритму роботи необхідно де-сять машиномісць.

За один день, звичайно, цього питання не вирішити. Це компетенція керівництва. Нам же сьогодні необхідно якнайповніше використовувати ті резерви, що під рукою. Кожному молодому водієві сільгосптехніки необхідно визначити своє особисте завдання — жодної «холостої» хвилини протягом робочого дня. І це обов'язково складеться у вагомій цифрі зекономленого пального, збереженого часу.

А. БЕЛІНСЬКИЙ,
водій райсільгосптехніки.
с.м.т. Новгородна.

ПРО ВИСУВАННЯ КАНДИДАТУР НА ЗДОБУТТЯ РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ КОМСОМОЛЬСЬКОЇ ПРЕМІЇ ІМЕНІ М. ОСТРОВСЬКОГО 1984 РОКУ В ГАЛУЗІ ЛІТЕРАТУРИ, МИСТЕЦТВА, АРХІТЕКТУРИ І ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

Комісія Центрального Комітету ЛКСМУ України по республіканській комсомольській премії імені М. Островського в галузі літератури, мистецтва, архітектури і виконавської діяльності повідомляє, що висування кандидатур на здобуття премії 1984 року проводиться з грудня 1983 року по 1 квітня 1984-го. Кандидатів на здобуття республіканської премії імені М. Островського висувають обкоми, міськкоми і райкоми ЛКСМУ, первинні комсомольські організації, творчі спілки і товариства, міністерства і відомства, колективи підприємств, установ і організацій, видавництва, редакції газет і журналів.

Матеріали-рекомендації згідно вимог положення надсилати на адресу: м. Київ-18, площа Калініна, 1, ЦК ЛКСМУ, комісія по республіканській комсомольській премії імені М. Островського в галузі літератури, мистецтва, архітектури і виконавської діяльності.

СЕЛО І ЛЮДИ

НА РІДНІЙ ЗЕМЛІ

— То правда, що ви наймолодший директор радгоспу в республіці?

— Можливо. — Делегат

XIX з'їзду ВЛКСМ Микола

Зуб не відводив зосередженого погляду від поля,

що стелиться навстріч, і усміхнувшись додає:

— Але що навіть в Союзі,

мабуть, немає господарства

з такою кількістю населених пунктів, то факт. 72 їх

у нас. Дванадцять великих сіл і шістьдесят хуторів.

Високе поліське небо ще жевріло на сході світанковими пелюстками, а ми вже вертали в Самари з Язвині, де була найбільша молочна ферма. Не ладилось там з підготовкою кормів і директор особисто допомагав вирішити справу. Я спостерігав за завжди спокійним привітним обличчям Миколи Андрійовича і відчував, що мені особливо подобається ця нинішня мода генералів господарських керівників Полісся. Заповзятливість в них зварена міцним швом з духовною культурою. Цей сплав допомагає вносити особливу красу

в нелегку хліборобську працю. За кожним їхнім словом завжди бачиш щось набагато більше від звичайного гоніння за вадом. І саме сільське життя стає пісню більш осмислене й піднесене.

Наче вгадуючи мої думки, директор мовить:

— Природний газ мусимо провести в радгосп. А знаєте, де ми запалимо перший вогонь на селі від нього. Біля обеліска загиблим. Вічний вогонь пам'яті людської.

Машина круто звернула з настипу, обминаючи свіжонаспілий купи піску та щебеню.

— Прокладаємо дорогу до відділків. Асфальт для нашого Полісся — дорога життя. Асфальт і меліорация.

...Ще кілька десятиліть назад в цій поліській глибині були одні непрохідні болота, глухомань. А самі Самари розкипалися купками напівобдертих халупок з маленькими віконцями, що глипали з-під солом'яних шапок-стріх. Коли вперше тут організували радгосп «Самарівський», то керуючий тодішнім трестом радгоспів добрався сюди лише на гусеничному тракторі. «Маєте якісь будівлі», — запитував людей. Йому показали на одиноку клуню, що світилася латами. «А худоба, птиця?» — «Он на клуні», — хтось кинув жар-

тома. Істий підвів голову — на чубку стріхи настовбурчився пір'ям лелека...

Машина знову вискочила на шосе. Назустріч білими каравелами під вітрилами антен попливли добротні хліборобські обійстя Самари. Якби не вілілі деінде ярки з сосянком, не сказав би, що в центрі Полісся. Перелічувати, що є в селі, надто довго: стадіон, справжній торговий комплекс з чотирьох магазинів, поліклініка...

— А хліб возите з райцентру? — запитував співрозмовника.

— Ні, є своя пекарня, що забезпечує ще й багато господарств району. Лазня? Є. А чого ж немає? Критий плавальний басейн згодився б, — додає Микола Андрійович, — збудуємо скоро.

Про що б не заговорив, якого питання б не торкнувся: чи то якості нещодавно купленого радгоспом за чотири тисячі карбованців борівського киян для сільських дзюдоїстів, чи будівництва нової осушувальної системи радгоспу на 2000 гектарів, скрізь відчувалось поради і рішення Миколи Андрійовича, політика і господарського керівника, наставника молоді, хоча і сам не соромиться витиснути у людей: адже директорський стаж його всього трохи більше чотирьох років.

(Продовження на 2-й стор.)

Комсомольці Сергій ГРИЧЕНКО та Микола ОНОЯКО (на знімку) працюють у Компаніївській міжгосподарській будівельній організації; Сергій — тесляр, Микола — бетонувальник. Третій рік одинадцятиріччя став для хлопців ще одним кроком до вершин майстерності, бо потрудилися вона на совість.

Фото Л. МИРГОРОДСЬКОГО

ЗАСВІТИЛАСЯ ЯЛИНКА

З відстаючої в передову вивів молочнотварну ферму колгоспу імені С. М. Будьонного комсомольсько-молодіжний колектив, який очолює молодий комуніст Михайло Лещиновський. Надовівши з початку року на корову 3150 кілограмів молока, тваринники достроково виконали свої зобов'язання і стали лідерами змагання комсомольсько-молодіжних колективів Новоархангельського району на Кіровоград-

щині. На честь їх трудової перемоги в червоному куточку ферми спалахнула вогнями красуня-ялинка.

Нинішній успіх дався молодим тваринникам нелегко. А почали вони з того, що організували на фермі гурток по вивченню основ зоотехнії і технології машинного доїння, зміцнили трудову дисципліну. Про високу продуктивність стада у стійловий період подбали ще з літа: провели недільники по ре-

монту і утепленню приміщень, заготовили корми, забезпечили їх надійну скоронність і раціональне використання. За цим і нині по-хозяйському стежить фермський пост «Комсомольського прожектора».

Молоді тваринники зобов'язалися за зимовий період одержати в середньому по фермі по дві тисячі кілограмів молока на корову.

В. МАЛИНОВСЬКИЙ,

НА РІДНІЙ ЗЕМЛІ

(Закінчення).

Поч. на 1-й стор.).

— Один чоловік багато чого не знає, — говорить Микола Андрійович, — але люди знають все. І людей і треба вчитися.

І цей його стиль відчуватися у праці багатьох місцевих керівників середньої ланки. І навіть рядових робітників.

Мимомолоді згадалося, яке свято було у господарстві, коли закінчили збирання бульб на останній площі. У механізованій ланці Павла Тарасюка кожен гектар дав по 338 центнерів картоплі. А в середньому по радгоспу вийшло по 317 центнерів на гектар.

— Такий широкій одержуємо вперше за всі роки господарювання радгоспу, — не стримував радості Микола Андрійович, коли ми були вже в конторі. Послати б зараз телеграму моїм інститутським професорам в Житомир. За дипломну роботу «Шляхи підвищення врожайності бульб» вони мені поставили «відмінно». Але я тоді сказав, що вважаю це авансом, доки не перевірю свої методи на полі. І ось той день настав.

А потім Миколі Зубу подзвонили з району: завдяки таким, як їхнє господарство, Ратнівський район вперше за всю свою історію зібрав у цьому році урожай бульб в середньому понад 200 центнерів з гектара.

— Гадаю, що такі втримаємо нагороду, — директор зупиняє теплий погляд на стягові, що займає почесне місце в його кабінеті. — Це перехідний Червоний прапор ЦК КПРС, Ради Міністрів СРСР, ВЦРПС і ЦК ВЛКСМ, який вручили господарству торік за перемогу у Всесоюзному соціалістичному змаганні. І додає:

— Мусимо втримати. Запорука тому — самовідданість праця всіх наших сільчан.

Микола Андрійович не квапом збирає на столі папери в папку.

— Оце згадав... Шукаємо назву для нової вулиці, що забудовується. Він дивиться на мене запитливо. — Житимуть там молоді тваринники, комсомольці. Отож, мабуть, і назвемо вулицю Комсомольською.

**З. ЖИЖАРА,
кор. РАТАУ.**

Далеко не кожному щастить відкрити для себе свої здібності ще у зовсім юні роки, в школі, наприклад. Для когось вони так і залишаються нерозкритими, а, отже, і нереалізованими, декому потрібен час, обставини, щоб одного разу зрозуміти — ось те, до чого я досі йшов.

Для Олени Васильєвої цей час настав не за шкільною партою, не тоді, коли вчилася у торговельному училищі, не тоді, як стала за прилавком магазину. Настав пізніше — коли прийшла ученицею на Олександрійський електромеханічний завод, у цех друкованих плат.

Чому поміняла свою професію? Мабуть, тому, що відчула: найбільше користі принесе для себе і оточуючих, найповніше зможе жити і працювати лише тут, у колективі великого підприємства. А ще завдяки тому, що із заводом її єднала батьківська стежка. Бо саме мама і батько, прочитавши оголошення у газеті, що Олександрійський електромеханічний завод шукає на роботу майстрів ливарного виробництва, вирішили поміняти далеке сибірське місто Кемерово

ДЕЛЕГАТ ОБЛАСНОЇ ПАРТКОНФЕРЕНЦІЇ

Відкрити себе

на українську Олександрію.

У скромній карооній ділянці партійні працівники заводу відразу побачили щирі любов до праці, помітили організаційські здібності. Олені дали можливість спробувати себе у серйозній справі — запропонували стати пропагандистом у цеховій комсомольській організації.

Курс по вивченню біографії В. І. Леніна вимагав високої ерудиції, вміння відібрати для певної теми цікаві факти з життя вождя.

Звання комуніста зобов'язувало бути ідейно зрілою, бути особистістю, бути ватажком заводської молоді. І наступні два роки піднесли дівчину на кілька сходинок. Спочатку її обрали заступником секретаря цехової партійної організації, а на останніх звітно-виборчих зборах — партгрупоргом і відповідальною за роботу з молоддю.

Коли ж у цеху заважували, кому довірити цей відповідальний обов'язок — вирішальне слово сказав начальник цеху Д. П. Артеменко (нині Дмитро Петрович працює заступником директора заводу):

— Думаю, Васильєвій це під силу... Сказав, незважаючи на неспілку Олені: «Чи слухатимуть мене? Досвід у мене мало...» Але то була лише мить вагання. І зараз Олені навіть важко уявити, що могло бути інакше:

— Я розуміла, що ця відповідальність за молодість — особлива. І покладається вона на мене насамперед як на комуніста. А ще не могла дозволити собі не виправдати довіря колективу. Тож став для мене кожен день екзаменом на звання комуніста. А звання це утверджується лише конкретними справами.

Про заходи, які проводяться з молоддю, детально розповідають ком-

сорг цеху Валентина Харланова, сама Олена, комсомольці. Бо це їхня спільна робота. Усе залежить насамперед від організатора...

Коли я попросила секретаря комсомольської організації електромеханічного заводу Миколу Чабана сказати кілька слів про Олену-виробницю, відповів він лаконічно:

— Олена — справжній патріот виробництва, людина слова і совісті.

Виготовлювач січених трафаретів друкованих схем і швал цеху друкованих плат Олена Васильєва у роботі не допускає браку, здає продукцію з першого пред'явлення. І, звичайно, постійно виконує денну норму.

— Незважаючи на труднощі (бо ж хіба без них буває), намагатимусь бути щасливою — і в сім'ї, і в роботі.

Олена говорить ці слова твердо, впевнено. І не вірити їй неможливо.

Попереду в Олені Васильєвої — ще одна сходинка, яка веде вгору: її обрано делегатом обласної партійної конференції.

**С. ТРЕНИЧ.
м. Олександрія.**

МІЦНІЮТЬ РУКИ У ТРУДІ!

У Кіровограді відбувся XXII з'їзд активу трудових об'єднань старшокласників області. Його підкрив перший секретар обкому комсомолу І. О. Шевченко.

З доповіддю виступив завідувач обласним відділом народної освіти Б. П. Хижняк.

На з'їзді виступив перший секретар обкому Компартії України М. Г. Самілін.

У роботі з'їзду взяли участь секретар обкому Компартії України А. І. Погребняк, заступник голови виконкому обласної Ради народних депутатів Є. М. Чабаненко, бригадир тракторної бригади колгоспу імені XX з'їзду КПРС Новоукраїнського району, двічі Герой Соціалістичної Праці О. В. Гіталов, відповідальний організатор відділу комсомольських органів Центрального Комітету комсомолу України В. М. Безкорований.

Учасники з'їзду прийняли звернення до всіх старшокласників області.

У складі трудових об'єднань старшокласників області минулого літа нараховувалося більше 30 тисяч школярів, які виконали робіт на 1,5 мільйона карбованців. 23417 карбованців переведено до Радянського фонду миру.

Члени 13 шкільних лісництв області виготовили шпаківні, кормушки для птахів. А ще зібрили 400 кілограмів лісарських рослин, заготовили 13 тонн корму для лісових мешканців.

Уже другий сезон на полях колгоспу «Ленінський шлях» Олександрійського району працювала механізована збирально-транспортна ланка «Прометей». Войнівського міжшкільного навчально-виробничого комбінату, у складі якої були викладачі і старшокласники місцевої десятирічки. У користуванні ланки були комбайни «Колос», два вантажних автомобілі і два трактори. У період збирання ланка намопотила і перевезла

но лив дощ і колеса комбайна грузили в болоті. В такі моменти здавалося, що сама природа випробовує на твердість духу, на витривалість. Але всі труднощі ніщо порівняно з красою пшеничного поля, що відсвічує золотом, з почуттям гордості за свою працю. І я, в такі хвилини відчуваю свою причетність до великої праці на благо Батьківщини як ніколи.

Попрацювавши влітку, я ще більше утвердився в

Уроки батьківської мудрості

У ланці тваринників, що створена в шкільній виробничій бригаді, я вже не один рік. Разом зі своїми подругами Інною Мамалат, Надею Середною, Танею Козельською допомагаємо своїм мамам-дояркам. На фермах ми буваємо постій-

мів молока. Знайшлася робота на фермі і для інших членів ланки. Таня, Олена, Наталка Сороцькі пасли телят, хлопці були кормачами.

За сумлінну працю минулого літа правління місцевого колгоспу імені Ілліча на шкільному судді ворожо нагородило нас грамотами і подарунками.

Ми масно зразкову кролеферму. Для тварин іще з літа заготовили вдосталь кормів. На сьогоднішній день виростили і продали державі 25 кролів.

Кілька класів узяли постійне шефство над тваринницькими фермами господарства. Вони цілорічно допомагають старшим доглядати за тваринами, виступають з концертами, випускають стіннівки.

Ми добре засвоюємо уроки трудової мудрості, вчимося наполегливості, старанності у праці, готуємося до самостійного життя.

Я ще змалечку зрозуміла, що праця тоді принесе справжнє задоволення, коли ти її любиш. І вирішила, що по закінченні школи прийду працювати на ферму.

**Н. МЕРЕЖКО,
член ланки тваринників
учнівської виробничої
бригади Митрофанівської
середньої школи
Новгородківського району.**

ВІТАЄМО ПЕРЕМОЖЦІВ!

За успіхи у суспільно корисній праці, дослідницькій роботі, вирощенні високих урожаїв сільськогосподарських культур, за активну участь в охороні природи учнівська виробнича бригада Комишуватської середньої школи Новоукраїнського району нагороджена перехідним Червоним прапором обкому Компартії України та виконкому обласної Ради народних депутатів. Серед шкільних лісництв переможцями стали члени шкільного лісництва Богданівської СШ № 2 Знам'янського району.

Кращими таборами праці і відпочинку визнано ТПВ середньої школи № 14 м. Кіровограда та Олександрійського міжшкільного навчально-виробничого комбінату.

НОВИНИ

Подорож по морю

Круїз по Чорному морю здійснили кращі молоді трудівники сільського господарства Олександрівського району. За успіхи в соціалістичному змаганні вони премійовані безплатними путівками. Подорожували по морю на теплоході «Росія» трактористи Леонід Карташов з радгоспу «Шляхом Леніна» та Олександр Ткаченко з колгоспу «Іскра».

Під час круїзу туристи побували в містах-героях Новоросійську і Севастополі, на Малій землі, у Долній беззем'я, в курортних містах Ялті, Батумі, Сухумі, Сочі.

**В. БІЛОШАПКА,
громадський кореспондент «Молодого комунара».
сміт Олександрівка.**

Спектакль-ювіляр

25 грудня 1973 року студентський народний самодіяльний театр Кіровоградського державного педінституту імені О. С. Пушкіна виступив з прем'єрою. Це був «Кришталевий черевичок» за п'єсою Є. Шварца.

І ось сьогодні, рівно через десять років, лауреат обласної комсомольської премії імені Ю. Яновського народний студентський театр «Резонанс» ставить цей спектакль усьоте. Цього року в ньому дебютували нові члени театральної колективу М. Барабуля, І. Гаращенко, І. Науменко, О. Попов, І. Смілянська, І. Слісаренко. Режисер-постановник В. Дейнекін теж виконує у «Кришталевому черевичку» одну з ролей.

Усі ці роки спектакль був улюбленим для самодіяльних акторів, популярним у численних глядачів. За традицією він відкриває театральні сезони «Резонансу».

Наш кор.

ГОВОРЯТЬ УЧАСНИКИ З'ЇЗДУ

Частка

і моєї праці

Любов до землі не народжується ні з чого. Вона передається з покоління в покоління і міцніє в праці, спочатку в невеликій, а потім у більшій і більшій, поки не стає життєвою необхідністю.

Мене давно хвилювала золота врожайна нива, яку не раз доводилося бачити з вікна батьківського комбайна. Але набагато сильніші почуття оволоділи мною, коли я, вийшовши в поле як помічник комбайнера, відчув відповідальність і за машину, і за поле, і за якість урожаю, і за честь колгоспу.

Мені пощастило працювати в комсомольсько-молодіжному екіпажі, який очолював комсомолець Олександр Думакіно. Хлопці в екіпажі підібралися дружні, очі до роботи,

На знімку: гість з'їзду двічі Герой Соціалістичної Праці Олександр Васильович ГІТАЛОВ разом із членами учнівської виробничої бригади Комишуватської середньої школи.

Вставали дуже рано, з зорею. Настрій у нас завжди був бадьорий, енергії і сил не позичали.

Були в нас і труднощі. Саме тоді, коли безперер-

рішенні присвятити себе хліборобській професії.

**О. РАЧКОВАН,
член виробничої бригади
Скалівської середньої школи Новоархангельського району.**

но, але найчастіше влітку. Зустрічають нас там радо, доручають групу корів, а доярки мають змогу піти у відпустку.

Підміняючи старших, ми вже наблизили 21000 кілогра-

ДІВЧИНКА обережно стукає в двері. І чекає, поки вони відчиняться. Хвилину, другу, третю... Ще раз стукає. На поріг стукає розпатлана жінка. В її очах холод і роздратування.

— Чого тобі?
— Здрастуй, мамо!
Жінка не відповідає. Якусь мить мовчить. А потім:

— Чого прийшла? Мені ніколи з тобою теревені розводити...

— Ми ідемо в Умань. Софійку хочемо побачити. Безплатно везуть. Але я хотіла б купити там бабусі подарунок. То мені б п'ять карбонів. Я потім поверну.

— Де ти їх візьмеш?
— Я продам ковзани...
— Не мороч мені голову, — злиться жінка. — Йди собі. Я не кликала тебе сюди.

І храснула дверима. Та так, що Оленка аж стрепенулась.

Вона вибігла на вулицю. Притулилась до стовбура мокрого дерева і заплакала. Один пошматок чоловік погладив теплою рукою її голівку і запитав:

— Тебе скривдили, дівчинко?

А їй ще болячіше стає. — Не жалійте мене! — аж скрикнула. — Я не люблю, коли мене жаліють.

— Пробач, дитино! Я не хотів. Але тобі ктось зробив зло.

«Хтось» — то її колишня мама...

Вона ніколи не знала материнської ласки. А батько щодня, прийшовши з роботи, приносив їй гостинці. Вмивався і спів на кухні — зварити суп чи гречану кашу. Після вечері Оленка сідала з ним на тапчані, і вони разом читали казки. А мати приходила пізно — то з якихось іменни, то з новосіль, то з «припинання» премії. Навіть у день народження Оленки її довго не було вдома. А коли приходила ввечері, то замість подарунка поставила на стіл пляшечку дешевого вина.

Треба ж якось відзначити це свято в нашій хаті...

Аж ось ще більше горе спіткало дівчинку і її стар-

шого брата. Першокласниця Оленка підпросилася з уроків, щоб відвідати хворого батька в лікарні. Прийшла додому, щоб зварити йому бульйон, і ще біля хвіртки почула жіночий плач — голосили сусіди, родичі, бабуся.

— І ти плач, ластівочко наша, — сказала в коридорі тітка.

— Чого?
— Нема вже в тебе татка...

Защеміло маленьке серце. Невимовний біль стиснув

її, поправляла комірець, шарфик, частувала яблуком чи мандариною. А її, Оленку, обділила цим долям. Бабуся не жаліла для неї нічого. Та ось одного разу дівчинка сказала перед тим, як іти до школи:

— Ти обіцяла мені молоко.

Бабуся заметушилася:

— Я вже ввечері зварю тобі манну кашу.

Оленці нараз здалося, що бабуся пожаліла для неї (а насправді не встигла вчасно його купити). А іншого

— Де працюють твої бать-

ко й мати?

— А в мене немає їх.

Наталя іншом сказала

Машку:

— Ви тільки не жалійте

її. Вона не хоче цього. Їй

буде боляче.

Про це й мені вона сказа-

ла. І просила не називати

прізвища, коли писатиму:

— Хай менше хто знає,

що вона сирота. Все одно

їй уже немає дороги до

матері.

І мені в ту мить захоті-

рік (на столі були лише кілька варених картоплин і млинців із макухи) сказала чоловікові, який поранений повернувся з фронту:

— У Кожухарів осиротіли діти. Микола, Вася і Галя залишилися без батька і матері. Сільрада хоче їх у приют відправити. Може, їм там буде й добре. Але не так, як у своїй хаті. То хай будуть нашими.

Петро Петрович подивився на свою добру і дорогу дружину зачудованими очима. Знав, що чекатиме його

ГРАНІ МОРАЛІ

ДОРОГА ВІД МАМИ

Запрошуємо до розмови

гострими лещатами душу...

Після похорону мати ще

більше опустилася:

— Я не хочу пити. Але

горе. Я з горя це, Олено.

Так мені легше...

І забула про дітей. Десь

блукала, десь почувала,

десь — «шукала рятунку».

Бес, немає в дітей матері.

І велика тривога охо-

пила вчителів, родичів.

І бабуся, батькова мати,

пішла до суду. Жінку-п'яни-

цю позбавили материнських

прав. Вона навіть не блага-

ла не робити цього. Не шу-

кала зустрічі з дітьми. Зна-

йшла собі чоловіка, наба-

гато старшого за себе, і спо-

кійно пішла хиткою стеж-

кою, що обривається біля

глибокої прірви...

ПРО все це згадувала дів-

чинка, повертаючись до-

дому дорогою від матері.

Як це нетипово: ми кажемо,

що найбільш світла доро-

га — до матері, а це навпа-

ки — від неї.

Опікуном Оленки і її бра-

та стала бабуся. Домага-

ли школа, держава, бать-

кові родичі. Час наче й при-

гасив трохи ватру душевної

рани. Та все ж давній біль

краяв серце. Ні, Оленці не

було заздрісно, що її по-

дружкам батьки купували

на свято новенькі платтяч-

ки чи ботики, дорогі речі.

Вона бачила, як в автобусі чу-

жа жінка тримала на колі-

нах рідну дитину, пестила

разу Оленка не потрапила

на обід у шкільну їдальню,

бо вчителька, яка була за-

кріплена за групою подов-

женого дня, захворіла і не

прийшла на роботу. А дів-

чинку ніхто не покликав у

їдальню. Оленці знову ста-

ло боляче: подумала, що

якби був батько, якби у неї

була добра рідна мама,

цього б не сталося...

ВСЕ ж час гоїв рану.

Не дали похитнутися

від горя вчителі, одноклас-

ники, дядько, тітка, їхні ді-

ти. І бабуся, яка себе обді-

ляла, а віддасть більший

окраєць онучі. Її перша

вчителька, перейшовши пра-

цювати з однієї школи в ін-

шу, перевела туди й Олен-

ку, щоб бути з нею щодня.

І тут, у десятиріччі № 9, у

дівчинку одразу з'явилися

друзі. Шестикласники пода-

рували їй новенькі ковзани,

кликани до себе додому,

частували, гралися разом,

книжки перечитували. А

Наталочка, з якою вона си-

дить на одній парті, приве-

ла її в ДЮСШ обласного ко-

мітету, і попросила трене-

ра В. В. Машку навчити

Оленку плавати:

— Вона в нас спритна. І

міцна. Тільки трохи часом

хворіє. То хай загарто-

вується.

Тренер, записуючи Олен-

ку в навчальну групу, запи-

тав:

лося, щоб ці слова почув увесь світ. Щоб почула жінка, ім'я якої дружинники написали на дошці ганьби, що виставлена на вулиці Тімірязєва. Прізвище, ім'я, а під ними: «П'ЯНИЦЯ».

Так, у колишньої Оленчиної матері теж горе —

горе, що стала такою, що

втратила рідних дітей. Але

співчувати їй не хочеться.

Неправда, що вона почала

пити від горя. Хіба легко,

скажімо, було Парасці Іва-

нівні Ходак із села Великі

Трояни Ульяновського ра-

йону, коли в страшний го-

лодний рік померло в неї

аж п'ятеро дітей, хіба не

щеміло серце, коли чекала

після війни своїх синів-

фронтовиків, котрі гоїли

рани в госпіталах, а сусіди

казали, що їх давно немає

на світі? Та жінка ждала.

Виховувала молодших. І

працювала щодня в колгос-

пі. Терпіла. І людям гово-

рила:

— Не можу я тільки пла-

кати. Мене тримає на но-

гах робота. Треба трима-

тись. Бо в мене ж діти.

Треба їм дати раду.

Оленчина мати пожаліла

рідній дитині п'ять карбо-

ванців на подарунок для

бабусі. Пішла до іншого чо-

ловіка, бо було самій скру-

тно, казала, що не мала за

що купити синові і дочці

туфликів (на вино було).

А Фросина Романівна Гав-

рильченко з села Панчеве

Новоміргородського райо-

ну в тяжкий післявоєнний

з того вогнистого пекла. Знав, що триматиметься сама в нечуваному горі, яке впало на рідну землю, що не відштовхне його, зраєного... Але не пізнав її до кінця. А вона хотіла, щоб він пізнав її весь вік. Тоді й любові вистачить до останніх днів.

Виросли діти Гаврильченків. Микола став офіцером Радянської Армії, Василь пишається, що в робітники пішов, а Галя працює виконавцем у дитячому садку — піжність та ласку дарує своїм дітям, і тридцять чужим.

І всі вони, діти Гаврильченків, щасливі — бо є в них дорога до матері, до рідного дому.

Згадавши про Гаврильченків, я подумав, що Оленчину матір треба було б пошукати не перед народним засіданням чи на сході на Новомиколаївці, де вона оселилася, а перед Фросиною Романівною. Може б, їй таки стало совісно.

І вона б тепер хоч раз прийшла на вулицю біля міського автовокзалу, де живе її Оленка, прийшла і хоч здалеку подивилася на доньку — високу, славу, до пуття одягнену, доглянуту.

Бідна, дуже бідна Оленчине мати. Бо немає в неї найдорожчого — дітей. Не прийдуть вони до неї на іменини, не подасть їй дочка склянку води, коли раптом захворіє. Не заплачуть си-

і дочка, коли зупиниться серце. І може, ніхто не заплаче. Бо хіба ж комусь буде жаль людину, яка відкинулася від рідних дітей.

Я ЗГОДЕН — не так уже й часто трапляється, коли жінка стає п'яницею, коли байдажує до чужого горя. Великою красою наділені наші матері, подруги, сестри — мужні, горді, працьовиті, піжні, добрі, щирі. І такі, що можуть все прощати. І любити. Ми руки їхні цілуємо. Ми серцем линеємо до них з далеких країв. Ми все — для них, бо вони найдорожчі для нас на всій землі.

Може, ще не пізно схематизувати колишній Оленчиний матері. Хай перечитає вона ці рядки сповіді і осуду. Хай замислиться над долею інших жінок, котрі зазнали горя, але вистояли у вихорі страждань. Ось думаю нині про матір Юрія Гагаріна, котра відзначає своє 80-річчя. Ідуть її привітати крилаті сини з Зоряного містечка. І стоїть вона перед ними в усій своїй людській величчю, жіночності, красі, не зігнута роками і горем.

На її очах фашист повісив на яблуні маленького сина Борю. Вона бігла за колоною, в якій гітлерівці гнали в Німеччину старших дітей — Валентина і Зою. В страшне лихоліття Ганна Тимофіївна несла на плечах плуг, бо треба було зробити борозну перед засівом для своїх дітей, для всього села. Весь світ узяв про подвиг її великого сина, якому вона дала крила — йому судилося першому з усіх землян піднятися в зоряні далі. І раптом не стало його, її гордості, її надії, слави всієї нашої Вітчизни. Як можна було пережити таке! Але Ганна Тимофіївна переборола й цей тяжкий біль. І тепер один із найближчих друзів її Юрія Германовича, говорить, що такій жінці треба поставити найвищий пам'ятник — пам'ятник матері першого в світі космонавта, котру називають своєю матір'ю і зоряні брати Юрія Гагаріна.

...Але є й інші жінки. Як Оленчина мати. Ніяк не збагну, що могло пригасити найсвятіші почуття в її серці...

М. ВІНЦЕВИЙ.
м. Кіровоград.

ДО 40-РІЧЧЯ ВЕЛИКОЇ ПЕРЕМОГИ

Фронтний лист — пісня

У буремні роки Великої Вітчизняної війни поряд з величними маршовими піснями періодично звучали й душевні, проникливі ліричні. Однією з таких є славопозівка «Землянка». Як же народилася ця прекрасна пісня?

Кінець листопада грізного 1941 року... Після тяжкого фронтного дня військовий кореспондент Олексій Олександрович Сурков вирішив написати листа дружині. Тоді й народилися ці рядки (переклад В. Юхимовича):

Б'ється крилами в грудці вогонь,
На полінах смола, як сльоза,
І співає в землянці гармонь
Про любов, що в душі не згаса.
Ліс про тебе пісні шелестить
Під Москвою в страшній сніговій.
Як я хочу, щоб слухала ти,
Як сумус мій голос нивий.

Народився вірш, якого не збирався навіть публікувати.

Та якось до редакції фронтної газети «Красноармейская правда» зайшов автор знаменитої «Гачанки» композитор Костянтин Якович Листов, що був тоді старшим музичним кон-

сультантом Головного політичного управління Військово-Морського Флоту. Він запитав працівників редакції: чи немає, бува, в них хорошого пісенного тексту. Поет О. Сурков відповів, що тексту немає, а «домашній» шістьнадцятирядковий віршований лист навряд чи зацікавить композитора. Однак вірш сподобався Листову своєю емоційною силою, помноженою на піжність і простоту. Автору тексту довелось попрацювати над доповненням вірша. Уже через тиждень фронтна бригада під акомпанемент гітари патхисно співала нову ліричну пісню. Невдовзі «Землянка» полетіла по всіх фронтах, зігріваючи теплом і ласкою солдатське серце, вносячи ліричну розрадку під час коротких перепочинків між боями, торкуючись найпотаємніших струн людської душі:

Ти тепер одаліні, одаліні,
Сніжини далі ніж намі лежать.
Як далеко до тебе мені,
А до смерті — рукою подати.

А рядки:
Граї, гармонь, вітровіям на зло,
Щастя клич з білосніжних дібров...
— стали своєрідним викли-

ком лютому ворогові, смерті.

Першим професійним виконавцем «Землянки» був добрий і давній приятель Костянтин Листов червоноармієць Михайло Парфьонов, пізніше — соліст Львівської обласної філармонії. В одному із записів Українського державного музео історії Великої Вітчизняної війни свято зберігається клавир з пісні з дарчим написом: «Першому виконавцеві «Землянки» Михайлу Парфьонову від автора К. Листова».

Після публікації пісні в газеті «Комсомольская правда» її записувала вся країна. «Землянка» в грізній і кривавій битві допомагала солдатові зберегти в собі людину, не дозволяла їй на хвилину забувати про прекрасні і світлі почуття.

П'ятий десяток розміняла пісня, але вічно молода, ласкава й привітна вона звучить по радіо й телебаченню, на концертах, приносячи велику естетичну насолоду мільйонам слухачів.

Б. СЛЮСАР.
м. Світловодськ.

Молоді співробітники конструкторського бюро О. К. Антонова (м. Київ) зробили дельтаплан із двигуном. Ця новинка була продемонстрована під час спортивно-технічного свята в дні фестивалю дружби молоді СРСР та НДР.

Фото В. ГРИБА.

ПЛАВАННЯ

З ДОНЕЦЬКА — «СРІБЛО»

Чемпіонат центральної ради спортивного товариства «Труд» з плавання п'ять днів проходив у Донецьку. В складі збірної республіканської ради ДСТ «Авангард» були і вихованці олександрійського тре-

Суботній кур'єр

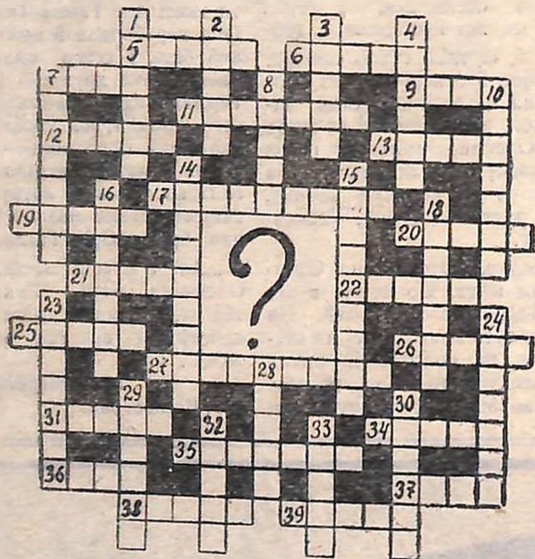
У ВІЛЬНУ ГОДИНУ

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 5. Відзнака, почесна нагорода. 6. Радянський спортсмен, олімпійський чемпіон, член ЦК ВЛКСМ. 7. Дерево. 9. Жіноче ім'я. 11. Газета перших радянських піонерів. 12. Місто в ПНР, місце проведення міжнародних фестивалів естрадної пісні. 13. Український спортивний журнал. 17. Огляд професійного або самодіяльного музичного, театрального мистецтва. 19. Радянський військовий діяч, двічі Герой Радянського Союзу. 20. Український молодіжний журнал. 21. Керівник ліжної експедиції газети «Комсомольская правда». 22. Марка транзисторного радіоприймача. 25. Річка на Україні. 26. Найдіяльніші члени комсомольської організації. 27. Режисер фільму «Молодь захищає Батьківщину». 31. Музичний інструмент. 34. Місто на крайньому півдні СРСР. 35. Молодіжна підпільна організація, що діяла в роки Великої Вітчизняної війни на Кіровоградщині. 36. Річка в СРСР. 37. Урочистий звання вечір. 38. Вид гравірування. 39. Місто, в якому проходив Всесвітній фестиваль молоді і студентів.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Відомий український спортсмен, нині комсомольський працівник. 2. Керівник факультету у вузі. 3. Радянський вокально-інструментальний ансамбль. 4. Молодіжна радіостанція. 7. Перший редактор «Комсомольской правды». 8. Пристосування для плавання. 10. Радянський естрадний співак. 14. Прилад для вимірювання температури. 15. Російська співачка. 16. Гори в Європі. 18. Відомий пам'ятник-монумент на Україні на честь героїв громадянської війни. 23. Член «Молодої гвардії», Герой Радянського Союзу. 24. Високий дитячий голос у хлопчиків. 28. Захоплення, завзяття. 29. Герой роману В. Гюго. 30. Герой роману М. Островського «Як гартувалася сталь». 32. Заняття фізичними вправами. 33. Марка легкових та вантажних автомобілів.

Склали П. БЛЯЩУК.

селище Вільшанка.
Відповіді на кросворд «Медичний», вміщений у газеті 26 листопада.

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 5. Гуаява. 6. Ступор. 9. Аграфія. 11. Павлов. 12. Ілюзія. 16. Паранез. 18. Морон. 19. Мітоз. 20. Обсяг. 21. Некроз. 24. Мікро. 25. Ендем. 26. Неологізм. 30. Аероби. 33. Невроз. 34. Інсулін. 35. Аналіз. 36. Езерин.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Суглоб. 2. Увага. 3. Ітрій. 4. Тополя. 7. Салеп. 8. Наркоз. 10. Гіпноз. 13. Патогенез. 14. Педантизм. 15. Ромберг. 17. Мігрень. 22. Діабет. 23. Нефрон. 27. Опіум. 28. Абсанс. 29. Сепсис. 31. Ангіо. 32. Міазм.

НОВОРІЧНИЙ ПИРІГ

Незабаром свято. У господарстві багато приємних клопотів, і один із них — чим смачним пригостити своїх домашніх у новорічну ніч. Хочу порадишити приготувати такий пиріг: 500 грамів сиру, 5 яєць, 2 склянки цукру, 2 чайні ложки соди гасяться трьома чайними ложками оцту. Потім додають баночку майонезу, пучку солі, борошно. Тісто слід добре вимісити, поділити на рівні частини, розклати коржі і випікати їх на сковороді.

Р. КОЛОС.

Якутське книжкове видавництво порадувало новою цікавою книгою. Це — поетичний колективний збірник, де оспівується неповторна природа суворой Півночі, натхнення праця людей, які прикрашають цей багатий край, високі людські почуття...

Книгу «Лісові кручі» започатковує добірка віршів нашого земляка Леоніда Конопляника. І вийшла своєрідна збірка у збірці Л. М. Конопляника впродовж тридцяти років живе і працює в Якутії, а народився і виріс у невеликому селі Орлова Балка неподалік Знамянки. В цьому степовому селі народилася українська народна постеса Марфа Сидорівна Бондаренко, тут деякий час жив видат-

Кличе в дорогу...

ний польський композитор і піаніст Кароль Шимановський, тут перебували славетний український композитор М. В. Лисенко і видатний драматург, поет і прозаїк М. П. Старицький...

Випуємося у рядки першого вірша Леоніда Конопляника і подумки переносимося в далеку тундру, коли після тривалої зими прокидається земля. Холодну землю обіймає новонароджене сонце, і вже чується перша пісня весни, і вже над головою чарівна синь без-

межного неба і перші каравани суден у порту...

Друкуватися Леонід Конопляник почав ще в 1959 році в газеті «Соціалістическая Якутия», а перша самостійна збірка вийшла десять років тому і називалася «Весна на Півночі». Цій темі автор залишається вірним і тепер.

Перегортаємо сторінки книги. Автор кличе нас помилуватися пізніми фарбами осені. Червоніє горобина, виблискують мілдію береза, стоїть одиноко осика, кедр та ялини по-

хитують зеленим вибранням. І сум, і радість охоплює під цих рядків, і чомусь не хочеться йти з чудової осені Якутії.

А потім разом з поетом мчимось на білих конях якутської зими. Тепер уже, як і поет, ми любимо цей край, мріємо побувати там. Знаємо — за зимою прийде весна, бризне сонце на землю і буде нова пісня, нові вірші. Запалають вогнища геологів, і поет знову покличе нас у подорож. Хай же вона буде пріємною! Хай же, як сказав сам поет, у різну пору року «в серце плещеться радостный стих».

О. РЯБОШАПКА.

м. Знамянка.

ХОЧА ЛИСТА
Й НЕ БУЛО
НАДРУКОВАНО

Потрібна ініціатива

Молодь села Дружба Компаніївського району поскаржилася редакції на погану роботу сільського клубу. Ось що відповів на скаргу завідувач відділом культури Компаніївського райвиконкому І. І. Бур'яненко:

«У селі Дружба Лозоватської сільської Ради Компаніївського району є бригадний колгоспний клуб на 80 місць. В ньому проводяться масові заходи, кількість яких більша, ніж в інших клубах системи Міністерства культури УРСР. Протягом 1983 року учасники художньої самодіяльності Компаніївського РБК та інших клубних установ району дали тут 17 концертів. У них брали участь народний самодіяльний ансамбль танцю «Барвінок» районного будинку культури, аматори Петрівського, Червоновершківського, Лозоватського сільських будинків культури, Сасівського сільського клубу та інші.

29 листопада цього року на базі Дружбівського клубу Лозоватським СБК проведено свято відкриття Всесоюзного огляду художньої народної творчості, присвяченого 40-річчю Перемоги радянського народу у Великій Вітчизняній війні.

Протягом року в клубі прочитано також 15 лекцій. Систематично демонструються кінофільми. На нашу думку, для того, щоб ще поживити діяльність клубу, молоді села не слід чекати, доки хтось це зробить за них, а проявити власну ініціативу, організувати самим для себе цікавий вечір, підготувати концерт тощо».

В. о. редактора
В. АФАНАСІЄНКО.

Люблять сільські трудівники Шепелівки Голованівського району свій будинок культури. Тут працюють драматичний, хореографічний, музичний, вокальний і хорівий гуртки. Прихильністю глядачів користуються вокально-інструментальний ансамбль «Тристі музики», агібригада.

Велику роботу по організації дозволя односельців, згуртуванню самодіяльних аматорів проводить художній керівник будинку культури В. П. Стадник. Допомагають йому в цьому активні учасники художньої самодіяльності вчителі О. Олійник, О. Самофал, Г. Князева, доярки Л. Сторожук, М. Запорожець, телятниця В. Щербина, кухар Л. Ярова та інші.

На знімках: Шепелівський будинок культури; виступає жіноча вокальна група; комсомолка Галина КНЯЗЕВА вільний час віддає улюбленому заняттю — пісні; транзисторист Петро КОЛОДІЙЧУК і бригадир городньої бригади Анатолій СЕПЛЯК нерозлучні зі своїми гітарами.

Фото В. ГРИБА.

Допомагаємо птахам

Все частіше дає про себе знати зима. Слід серйозно подбати про наших пернатих друзів — птахів, які не відлетіли у вирій, а залишилися зимувати у нас.

Найпростіше і найшвидше можна допомогти їм, змайструвавши годівнички. Прилаштовують їх біля кватирок, балконів, на деревах. Що класти у годівнички? Крихти хліба, насіння соняшникове, гарбузове, шматочки несоленого сала... Влітку у бачила, як у селі Глодосах Новоукраїнського району пенсіонерка Марія Григо-

рівна Гордієнко сушила насіння дині і кавунів.

— Для чого ви так багато збираєте їх? — запитувала я.

— Синичок буду годувати взимку, — відповіла жінка.

Окрім годівнички, можна зробити дуплянки. Ось так, наприклад, як їх майструє сім'я Іванових, що проживає у Кіровограді по Бобринецькому шосе, 22. Поліно діаметром 15 сантиметрів (завдовжки 25—30 сантиметрів) розколюється поздовж навдвоє і видовбується зсередини. Далі два таких

«човники» збиваються обережно цвяшками так, щоб заздалегідь вирізані напівотвори співали й утворили круглий лаз до дупла.

Насперед про наших зимових птахів повинні турбуватися школярі. Звичайно, при допомозі старших.

За вашу турботу, хлопчики і дівчатка, птахи вам дякуватимуть весною голосними співками, допомогою в боротьбі з гусиною.

А. ЦІХОЦЬКА.

м. Кіровоград.

«Молодой коммунар» — орган Кіровоградського обласного комітету ЛКСМ України.

НАША АДРЕСА:
316050, МСП,
м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

ТЕЛЕФОНИ: редактора — 2-45-00; відповідального секретаря — 2-46-87; відділу комсомольського життя — 2-46-57; листів і масової роботи — 2-45-36; пропаганди — 2-45-36; учнівської молоді — 2-46-87; військово-патріотичного виховання та спорту, фотолaboratorії — 2-45-35; оголошень — 2-56-65; коректорської — 3-61-83; нічної редакції — 3-03-53.

Газета виходить у вівторок, четвер і суботу.

Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва

«Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України м. Кіровоград, вул. Гліниці, 2.